

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2004
IV. volební období

811

Návrh

na vydání

**zákona, kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník,
ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony**

Zákon,

ze dne . . . . .

kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 131/1982 Sb., zákona č. 94/1988 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 87/1990 Sb., zákona č. 105/1990 Sb., zákona č. 116/1990 Sb., zákona č. 87/1991 Sb., zákona č. 509/1991 Sb., zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 267/1994 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 229/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 125/2002 Sb., zákona č. 135/2002 Sb., zákona č. 136/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 37/2004 Sb. a zákona č. 47/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 135 odstavec 1 zní:

„(1) Kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkov. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji obci, na jejímž území k nálezu došlo. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do 6 měsíců od jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví této obce.“

2. V § 135 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Přihlásí-li se vlastník věci, která byla odevzdána obci podle odstavce 1, před uplynutím lhůty 6 měsíců od jejího odevzdání obci, je vlastník věci povinen nahradit obci náklady, které jí v souvislosti s opatrováním věci vznikly.“

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

3. V § 135 odstavci 4 se slova „1 a 2“ nahrazují slovy „1 až 3“.

4. V § 135 se doplňuje odstavec 5, který včetně poznámky pod čarou č. 2d zní:

„(5) Ustanovení odstavce 1 až 4 se nepoužije, stanoví-li zvláštní právní předpis^{2d)} jinak.“

^{2d)} Například zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2003 Sb. a zákona č. 228/2003 Sb.“

Čl. II

§ 13 zákona č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, se zrušuje.

Čl. III

V § 68 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 228/2003 Sb., se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Útvar policie, jemuž byl podle odstavce 2 oznámen nález zbraně kategorie A, B, C nebo D, střeliva do těchto zbraní, munice nebo výbušniny, uloží nalezenou zbraň kategorie A, B, C nebo D, střelivo do těchto zbraní, municí nebo výbušninu a zabezpečí jejich úschovu po dobu 6 měsíců od jejich uložení. Nepřihlásí-li se jejich vlastník v této lhůtě, připadají nalezené zbraně kategorie A, B, C nebo D, střelivo do těchto zbraní, munice nebo výbušnina do vlastnictví státu.“

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

Čl. IV

V § 11 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 202/2002 Sb. a zákona č. 354/2003 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje nové písmeno g), které včetně poznámky pod čarou č. 14a zní:

„g) hospodaření s nalezenými střelnými zbraněmi, střelivem, municí a výbušninami, které se staly majetkem státu podle zvláštního právního předpisu^{14a)}, přísluší Ministerstvu vnitra.

---

^{14a)} § 68 odst. 3 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 228/2003 Sb. “.

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2005.

Důvodová zpráva

Obecná část

Podle § 135 odstavce 1 občanského zákoníku je ten, kdo najde ztracenou věc, povinen ji vydat vlastníkovi. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji příslušnému státnímu orgánu, kterým je podle § 13 odst. 1 zákona č. 102/1990 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, kterýkoliv obecní úřad. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do jednoho roku ode dne jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví.

Citovaná právní úprava v praxi znamená, že obecní úřad, resp. obec, které je nalezená věc odevzdána, vynakládá po dobu jednoho roku finanční prostředky na zajištění úschovy věci a po marném uplynutí této lhůty předá nalezenou věc státu, tj. Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Stát, resp. Úřad mohou po převzetí nalezené věci od obecního úřadu takovou věc mj. zpeněžit (např. prodejem v dražbě). V některých případech nejsou částky, které stát, resp. Úřad získá za prodej nalezené (propadnuté) věci zanedbatelné. Finanční prostředky, které stát, resp. Úřad získá prodejem věci, zůstávají státu a obec, která vynakládala po dobu 1 roku finanční prostředky na úschovu nalezené věci, nemá nárok na alespoň částečnou úhradu těchto nákladů.

Obdobného charakteru je i úprava navrhovaná v nově vkládaném odstavci 3, která stanoví povinnost vlastníka nalezené věci, který se o ni přihlásí v zákonem stanovené lhůtě, aby uhradil obci náklady, které obci v souvislosti s opatrováním věci vznikly. Důvodem obou navrhovaných úprav (týkajících se finančních prostředků vynakládaných obcí) je snížení nadbytečného finančního zatěžování veřejných rozpočtů, resp. rozpočtů obcí.

Agenda nalezených věcí se mj. týká např. silničních motorových vozidel. V roce 2003 převzalo hlavní město Praha celkem 229 vozidel, přičemž dalším šetřením se podařilo dohledat pouze 14 vlastníků, kteří si ve 2 případech vozidlo vyzvedli a ve 12 případech souhlasili s jeho likvidací. Roční náklady na zajištění péče o nalezené silniční motorové vozidlo představují cca 6 000 Kč, tj. hlavní město Praha vynaložilo v roce 2003 cca 1 374 000 Kč pouze na zajištění péče o nalezená silniční motorová vozidla. Po uplynutí 1 roku pak hlavní město Praha předá vozidla Úřadu, aniž by obdrželo jakoukoli finanční náhradu za vynaložené finanční prostředky. Veškerá úhrada za péči o nalezená vozidla jde tedy k tíži hlavního města Prahy.

Na druhé straně, ani náklady, které hlavní město Praha vynakládá na péči o ostatní nalezené věci, nejsou zanedbatelné. V roce 2003 hlavní město Praha převzalo od nálezců 8612 kusů nalezených věcí. Pouze 288 věcí bylo předáno zpět jejich vlastníkům. Zbývající věci bylo z kapacitních důvodů nutno po dobu jednoho roku uložit v pronajatých dislokovaných objektech, což nejen zvyšuje náklady spojené s jejich opatrováním, ale současně přes veškerou péči vede ke zhoršení stavu některých věcí a tím i ke snížení jejich hodnoty. Lze konstatovat, že většina drobných nalezených věcí je nízké hodnoty a jejich vlastníci o ně neprojevují zájem. Roční prekluzivní lhůta stanovená platnou právní úpravou je proto nepřiměřeně dlouhá a z hlediska nákladů spojených s uložením věcí přispívá ke zvyšování finanční zátěže v rozpočtu hlavního města Prahy.

Současná právní úprava vycházela ještě z institutu státního vlastnictví, a bylo tedy logické, že po marném uplynutí roční lhůty, připadla nalezená věc státu. Vzhledem k tomu, že však v současné době je vlastnictví státu a vlastnictví obce 2 samostatné právní instituty, postrádá stávající právní úprava smysl. Z tohoto důvodu hlavní město Praha navrhuje, aby po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty pro úschovu nalezené věci připadla tato věc obci, které byla věc předána a která o ni po zákonem stanovenou dobu pečovala.

V důsledku stanovení obce, která je příslušná k přijetí nalezené věci, přímo v občanském zákoníku je navrhováno zrušit § 13 zákona č. 102/1992 Sb. bez náhrady pro jeho nadbytečnost.

Režim § 135 občanského zákoníku pro nakládání s nalezenou věcí však nelze použít na veškeré nalezené věci. Některé právní předpisy (např. zákon č. 119/2002 Sb., zákon o střelných zbraních) upravují nakládání s nalezenou věcí odlišně od občanského zákoníku. Z důvodů právní jistoty navrhuje hlavní město Praha tuto skutečnost uvést přímo v občanském zákoníku a v poznámce pod čarou odkázat na některé z právních předpisů, které vylučují použití § 135 občanského zákoníku.

Poslední změnou občanského zákoníku, kterou hlavní město Praha navrhuje, je zkrácení lhůty pro péči o nalezenou věc z 12 na 6 měsíců. Hlavní město Praha pokládá i zkrácenou lhůtu 6 měsíců za dostatečnou a domnívá se, že zkrácení této lhůty na 6 měsíců nezpůsobí vlastníkům nalezené věci, kteří se o nich chtějí přihlásit, žádnou újmu.

Nakládání s nalezenou střelnou zbraní, municí nebo výbušninou je sice upraveno zákonem o střelných zbraních, tato úprava však není příliš podrobná a mnohdy se stává, že orgány Policie ČR předávají nalezené střelné zbraně, munice nebo výbušniny obci, jako věc nalezenou podle § 135 občanského zákoníku. Takový postup je podle názoru hlavního města Prahy nežádoucí, neboť obce nejsou vybaveny na úschovu střelných zbraní, munice nebo výbušnin. Z tohoto důvodu hlavní město Praha navrhuje upravit v zákoně o střelných zbraních postup při nakládání s nalezenou střelnou zbraní, municí nebo výbušninou tak, aby úschovu prováděl útvar Policie ČR, kterému byl nález střelné zbraně, munice nebo výbušniny oznámen, a po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty připadla taková věc do vlastnictví státu.

V návaznost na navrhovanou úpravu spočívající v tom, že nalezená střelná zbraň, munice nebo výbušnina připadne po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty do vlastnictví státu, je navrhováno rozšířit pravomoci Ministerstva vnitra o tuto činnost, tj. hospodaření s nalezenými střelnými zbraněmi, střelivem, municí nebo výbušninami, které se staly majetkem státu podle zákona o střelných zbraních.

Navrhovaná právní úprava nebude znamenat žádné nároky na státní rozpočet ani na rozpočty územně samosprávných celků, naopak představuje finanční posílení rozpočtů územně samosprávných celků o finanční prostředky získané např. prodejem nalezené věci, která po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty připadne do jejich vlastnictví.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a s ústavním pořádkem České republiky. Navrhovaná právní úprava není předmětem právní úpravy Evropského společenství.

Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1.

Předmětem návrhu je stanovení subjektu, který je oprávněn k přijetí nalezené věci, přímo v občanském zákoníku a v návaznosti na to změna v subjektu, do jehož vlastnictví nalezená věc po marném uplynutí lhůty pro vydání věci vlastníkovvi připadne. Poslední změnou je pak zkrácení lhůty, po kterou je vlastník nalezené věci oprávněn se o věc přihlásit a obec povinna se o převzatou nalezenou věc starat, z 12 na 6 měsíců.

K bodu 2.

Vzhledem k tomu, že obci, která o nalezenou věc pečuje po zákonem stanovenou dobu, vznikají v souvislosti s výkonem této činnosti náklady, navrhuje se uložit vlastníkovvi věci, který se o ni v zákonem stanovené lhůtě přihlásí, nahradit obci takto vynaložené náklady.

K bodu 3.

Jedná se o legislativně technickou úpravu související s vložením nového odstavce 3.

K bodu 4.

Navrhovaná úprava výslovně stanoví, že ustanovení § 135 občanského zákoníku se nepoužijí v případě, že zvláštní právní předpis obsahuje zvláštní právní úpravu. Důvodem navrhované úpravy je právní jistota adresátů právního předpisu.

K Čl. II

Navrhované zrušení § 13 zákona č. 102/1992Sb. souvisí s uvedením subjektu, který je oprávněn k převzetí nalezené věci od nálezce, přímo v § 135 občanského zákoníku. V takovém případě je existence § 13 zákona č. 102/1992 Sb. nadbytečná.

K Čl. III

Předmětem návrhu je stanovení podrobnější právní úpravy nakládání s nalezenou střelnou zbraní, střelivem, municí nebo výbušninou ve speciálním právním předpise, který upravuje problematiku střelných zbraní, střeliva, munice a výbušnin, tj. sjednocení právní úpravy.

K Čl. IV

V souvislosti s úpravou nakládání s nalezenou střelnou zbraní, střelivem, municí nebo výbušninou je nutno určit, který orgán státu je oprávněn tuto pravomoc vykonávat. S ohledem na povahu věcí je navrhováno určit Ministerstvo vnitra, jako příslušný orgán státu, který je oprávněn hospodařit s těmito nalezenými věcmi.

K Čl. V

Účinnost zákona je navrhována k 1. červenci 2005, aby byla dána dostatečná legisvakance pro přípravu na novou právní úpravu.

Pavel Bém v.r.
primátor hl. m. Prahy

Znění částí platných ustanovení novelizovaného zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, a některých souvisejících právních předpisů (agenda nalezených věcí)

§ 135

~~—(1) Kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkov. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji příslušnému státnímu orgánu. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do jednoho roku od jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví státu.~~

(1) Kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkov. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji obci, na jejímž území k nález došlo. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do 6 měsíců od jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví této obce.

(2) Nálezce má právo na náhradu nutných výdajů a na nálezné, které tvoří deset procent ceny nález. Zvláštní právní předpis může jinak upravit oprávnění toho, kdo věc našel nebo ohlásil.

(3) Přihlásí-li se vlastník věci, která byla odevzdána obci podle odstavce 1, před uplynutím lhůty 6 měsíců od jejího odevzdání obci, je vlastník věci povinen nahradit obci náklady, které jí v souvislosti s opatrováním věci vznikly.

(4) Ustanovení odstavců ~~1 a 2~~ **1 až 3** platí přiměřeně i na věci skryté, jejichž vlastník není znám, a na věci opuštěné.

(5) Ustanovení odstavce 1 až 4 se nepoužije, stanoví-li zvláštní právní předpis^{2d)} jinak.

^{2d)} Například zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2003 Sb. a zákona č. 228/2003 Sb.

Znění části platného ustanovení novelizovaného zákona č. 102/1992, kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník

§ 13

- ~~—(1) Orgánem příslušným k přijetí nalezené věci od nálezce⁹⁾ je kterýkoliv obecní úřad.~~
- ~~—(2) Nedošlo-li k nálezů v územním obvodu obce, jejíž obecní úřad nález přijal, je tento obecní úřad povinen vyrozumět o nálezů obecní úřad obce, v níž k nálezů došlo.~~

Znění částí platných ustanovení novelizovaného zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 228/2003 Sb.)

§ 68

Nálezy dokladů, zbraní, munice nebo výbušnin

- (1) Každý, kdo nalezne zbrojní průkaz, zbrojní licenci, zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, evropský zbrojní pas nebo průkaz zbraně, je povinen odevzdat neprodleně tyto doklady příslušníkovi policie nebo kterémukoliv útvaru policie, anebo orgánu místní samosprávy, který je předá nejbližšímu útvaru policie. O převzetí dokladů bude nálezci vydáno potvrzení.
- (2) Každý, kdo nalezne zbraň kategorie A, B, C nebo D nebo střelivo do těchto zbraní, munici nebo výbušninu, je povinen neprodleně oznámit jejich nález nejbližšímu příslušníkovi policie nebo útvaru policie, anebo orgánu místní samosprávy, který toto oznámení předá nejbližšímu útvaru policie. O oznámení vydá ten, kdo jej přijal, potvrzení.
- (3) Útvar policie, jemuž byl podle odstavce 2 oznámen nález zbraně kategorie A, B, C nebo D, střeliva do těchto zbraní, munice nebo výbušniny, uloží nalezenou zbraň kategorie A, B, C nebo D, střelivo do těchto zbraní, munici nebo výbušninu a zabezpečí jejich úschovu po dobu 6 měsíců od jejich uložení. Nepřihlásí-li se jejich vlastník v této lhůtě, připadají nalezené zbraně kategorie A, B, C nebo D, střelivo do těchto zbraní, munice nebo výbušnina do vlastnictví státu.
- ~~(3)~~ (4) Nevybuchlá munice nebo výbušnina, která byla nalezena v rámci pyrotechnického průzkumu, je majetkem státu určeným k likvidaci nebo k její deaktivaci. Likvidaci nařizuje a provádí policie.

Znění částí platných ustanovení novelizovaného zákona č. 219/2000, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 202/2002 Sb. a zákona č. 354/2003 Sb.

§ 11

(1) Hospodaření

- a) s majetkem, který v souvislosti s porušením celně právních předpisů anebo na základě těchto předpisů připadl státu, přísluší celnímu orgánu,⁸⁾
- b) s radioaktivními odpady přísluší Správě úložišť radioaktivních odpadů,⁹⁾
- c) s propadlými nebo zabranými výrobky, které jsou předmětem spotřební daně,¹⁰⁾ a s propadlými nebo zabranými neznačenými tabákovými výrobky ^{10a)} přísluší celním orgánům,
- d) s věcmi propadlými státu z rozhodnutí územního finančního orgánu¹¹⁾ přísluší územnímu finančnímu orgánu,
- e) s jedinci (exempláři) rostlin a živočichů odebranými podle zvláštních právních předpisů¹²⁾ přísluší Ministerstvu životního prostředí,
- f) se zbraněmi,¹³⁾ střelivem,¹³⁾ výbušninami,¹⁴⁾ telekomunikační a radiokomunikační technikou, záznamovou technikou, výpočetní technikou a dopravními prostředky, propadlými nebo zabranými v trestním, přestupkovém a jiném obdobném řízení anebo při výkonu dozoru,¹⁵⁾ přísluší Ministerstvu vnitra,
- g) hospodaření s nalezenými střelnými zbraněmi, střelivem, municí a výbušninami, které se staly majetkem státu podle zvláštního právního předpisu^{14a)}, přísluší Ministerstvu vnitra.

---

^{14a)} § 68 odst. 3 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 228/2003 Sb.